

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ЮРИЙ ГАГАРИН", ГРАД СМОЛЯН, ОБЩИНА СМОЛЯН,
ОБЛАСТ СМОЛЯ, УЛ. „ГЕОРГИ КИРКОВ“ №10А**

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР

/ Й. Дюлгерова /



**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ
ЗА УЧЕБНАТА 2020/2021 г.**

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на 08.09.2020г., Протокол №11, Решение №6.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ОУ „Юрий Гагарин“ за превенция на ранното напускане на образователната система:

1. СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА (2013 – 2020)

2. ПЛАН ЗА 2016- 2017 Г. ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА (2013- 2020)

3. СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА (2015 – 2020)

4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА УЧЕНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА (2015 – 2020)

5. НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА (2014 – 2020)

6. НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2020 ГОДИНА

7. РАМКОВА ПРОГРАМА ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО /2010 – 2020 Г./

8. НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ НА Р БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ /2012 – 2020 Г./;

9. ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ НА „ДЕСЕТИЛЕТИЕ НА РОМСКОТО ВКЛЮЧВАНЕ /2005 – 2015Г./;

10. КОНВЕНЦИЯТА ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО;

11. ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ;

12. НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ;

13. ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА,

14. НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ ДО 2020 Г.

15. ОБЛАСТНИ И ОБЩИНСКИ СТРАТЕГИЧЕСКИ МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ ОТ ОТПАДАНЕ.

В Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020), преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Необходими са широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на: успешен преход между различните степени на образование, гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си в системата на училищното образование с цел придобиване на ключови компетентности, разнообразни форми на обучение, признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене, добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и училищно. Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилия им за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование. Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускане на училище върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план, поради което данните за дела на преждевременно напусналите образователната система в България не трябва да успокояват, а да насърчават изпълнението на всеобхватна и интегрирана политика за превенция на явлението, както и за неговото преодоляване там, където съществува.

Програмата за превенция на ранното напускане на ОУ „Юрий Гагарин“ е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи.

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище на Стратегията за

намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013–2020), приета от Министерския съвет с Протокол № 44 от 30.10.2013 год.

С дейностите си програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на Стратегията и определените приоритети на областно ниво.

Програмата представя:

- SWOT анализ - определяне на рисковите групи ученици, застрашени от отпадане в ОУ „Юрий Гагарин“ и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище;
- дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование - използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщане на училището в желана територия - подобряване на МТБ, включване на учениците в извънкласни форми, проекти и целодневна организация на учебния процес, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на училището, ГКП и Плана за квалификация на педагогическите кадри.
- обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни;
- усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО

ОУ „Юрий Гагарин“ е едно от училищата на територията на град Смолян.

В началото на учебната 2019 – 2020 година броят на децата и учениците, обучаващи се в училището е 100. През 2020/2021 година общият брой на учениците се запазва

Няма ученици отпаднали от училище, но има рискови групи от ученици, застрашени от отпадане. Най-често срещани причини за това са:

- икономически – затруднен достъп до образование, поради ниски социални доходи, водещи до заминаване на семействата в чужбина;
- семейни;
- поради нежелание за учене – ниска мотивация, слаб успех, голям брой извинени и неизвинени отсъствия, лоша дисциплина.

Между България и страните, към които е насочен основният емигрантски поток, липсват механизми за обмен на данни и проследяване каква част от заминалите в чужбина ученици продължават обучението си. Ръководството на училището обаче поддържа интернет връзка със семействата на 2 ученици, за които имаме информация, че в периода 2019 – 2020 г. продължават своето обучение в страните, в които пребивават.

Семейните причини обхващат широк кръг от проблеми, свързани с родителска незаинтересованост, противоречия и конфликти в семейството, отрицателно взаимодействие на домашната среда, ниско образование на родителите, бедност, етнокултурни традиции. През предходните три години в училище няма ученици, прекъснали образованието си поради семейни причини, което се дължи на факта, че малък е процента на етническите групи в училище, които са най-уязвими в това отношение.

Като следваща рискова група ученици, застрашени от отпадане, бихме определили поради нежелание за учене. През отминалата 2018/2019 год. нямаме второгодници . Това се дължи на предприетите училищни политики за индивидуална допълнителна работа с изоставащи ученици. Можем да кажем, че този рисков фактор е минимизиран.

Анализът на данните за броя на допуснатите от учениците отсъствия за учебната 2018/2019 година показва, че той е по-малък в сравнение с предходната година .

В следващата таблица са показани броят на допуснатите от учениците извинени и неизвинени отсъствия за последните три години:

Уч. години	2017	2018	2018	2019	2019	2020
Отсъствия	Изв.	Неизв.	Изв.	Неизв.	Изв.	Неизв.
Начален						
Прогимназиален						
Общ брой						

Внимателният анализ показва, че класовете с най-голям брой неизвинени отсъствия са VII. По-големият брой неизвинените отсъствия са допуснати от двама ученици в VII клас.

Превантивни мерки за намаляване на отсъствията са и периодичното информирание на Дирекция "Социално подпомагане"- гр. Смолян за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия за един месец. Като най-чести причини за допускане на неизвинените отсъствия класните ръководители посочват закъсненията, бягства от час, поради ниска мотивация за учене. Данните показват, че сравнително намалява дела на неизвинените отсъствия в начален етап, за разлика от прогимназиален етап, където се забелязва ръст и тук трябва да бъдат насочени училищните политики за предотвратяване и недопускане на неизвинени отсъствия. През последната учебна година имаме намаляване и на общия брой на извинените отсъствия, поради по-активното взаимодействие на училището с личния лекар и родителските активи. Можем да направим извод, че това най-вече се откроява в прогимназиален етап.

Човешкият ресурс е факторът, който има най-силно влияние върху проблема за преждевременното напускане от училище. Предлага се на качествено образование и повишаване мотивацията на учениците за учене с цел въздействие върху намаляване на отсъствията и превръщане на училището в желана територия, поставя пред педагогическата колегия изискване за повишаване квалификацията на учителите.

Фактор за отпадане на учениците от училище е недостатъчното владеене на български език като цяло. В училище този фактор е приоритетен. През 2016/2017 и 2017/2018г. бяха сформирани 3 клуба за обучителни затруднения по БЕЛ и Математика по проект "Твоят час", а 2018/2019г. 6 групи за занимания по интереси.

Училището прилага и други мерки за превенция на ранното напускане на системата, като сред тях са:

- ✚ Работата по програми и проекти НП, "С грижа за всеки ученик", Извънкласни дейности – 7 клуба по ИИД
- ✚ Организация на обучението в ЦДО I – VII клас – 5 групи
- ✚ Осигуряване на безплатна закуска за учениците от I – IV клас
- ✚ Провеждане на консултации по учебните предмети,

- ✚ Системни разговори с родители и ученици НП“Училищно мляко“, „Училищен плод“
- ✚ Ден на самоуправлението
- ✚ Провеждане на училищни тържества и приобщаване на учениците и родителите към училищната общност
- ✚ Отбелязване на различни празници и инициативи

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на ученици от идентифицираните рискови групи в училище.

2. Подобрени резултати от обучението, измерими от НВО и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитие на всеки ученик.

IV. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

I. МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО

<i>Мерки за реализиране на политиките</i>	<i>Отговорник</i>	<i>Срок за изпълнение</i>	<i>Индикатори</i>
1.1. Осигуряване на позитивна образователна среда - училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление			
1.1.1. Разработване и изпълнение на политики в училището			
1.1.1.1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците (ежемесечни справки, писма)	Класните ръководители	09.2020г.	Брой отсъствия Брой преместени ученици
1.1.1.2. Инициране на информационна кампания за намаляване на риска от преждевременно напускане на училище, чрез изработване на табло и брошура	ЕРП и кл.ръководители	09. 2020г.	Брой табла Брой брошури
1.1.1.3. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании, състезания, ден на самоуправлението	Всички учители по график от месечен календарен план	През годината	Бр.проведени кампании Брой участвали ученици

1.1.1.4.	Планиране и осъществяване на контрол за редовно вписване на отсъствията на учениците в ЗУД и подаване на данните към Регистъра за движение на учениците.	Директорът	Ноември, март, юни	Брой извършени проверки
1.1.1.5.	Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители – анализ и оценяване на рисковите фактори за отпадане на ученици – ученици със слаб успех, лоша дисциплина, отсъствия, набелязани мерки от класните р-ли. Създаване на ЕПЛР.	Директорът	септември Ноември, март, юни 2020г.	Брой извършени проверки Брой проверени обекти
1.1.1.6.	Изготвяне на регистър на ученици, застрашени от отпадане и мерки за работа с тях: - изготвяне на списък; - изготвяне на карта за всеки ученик	Класните ръководители ЕРП	30.09. 2020г.	Изготвен 1 брой регистър Брой карти
1.1.1.7.	Работа по Национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици	Директорът	През цялата година	Брой НП Брой проекти
1.1.1.8.	Повишаване на броя на учениците, обхванати в целодневната организация на учебния ден.	Класните ръководители	Септември, юни	Брой обхванати ученици към брой ученици
1.1.1.9.	Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности	Ръководителите на групите	Октомври 2020г.	Брой обхванати ученици
1.2.1.	Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище „Превенция на	Директорът	Октомври 2020г. Юли 2021г.	Брой обучени учители

изоставането и отпадането от училище”			
1.2.2.По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост	Учителите	ежегодно	Брой извършни проверки Брой проведени открити уроци
1.2.3.Планиране и реализиране на обучение, ориентирано към потребностите на всеки ученик - лично ориентиран подход	Учителите	Март2020г.	Брой обучени учители
1.2.4.Анализиране на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати	Учителите	Юли 2020г.	Резултати от обучението
1.2.5.Анализ на движението на учениците и причини за напускането им	Директорът Кл.ръководители	На ПС февруари и юли	Брой напуснали ученици
1.3.			
1.3.1.Подобряване възможностите за обучение на деца със СОП: - осигуряване на допълнителна подкрепа - прилагане на единна методика за оценяване	Учителите, работещи с деца със СОП, Ресурсните учители	ежегодно	Брой разработени ИОП
2.1.1.Включване на родителската общност за повишаване на активността ѝ и сътрудничество с училищното ръководство. Активно сътрудничество с Обществения съвет			
2.1.1.Включване на родителската общност за повишаване на активността ѝ и сътрудничество с училищното ръководство. Активно сътрудничество с Обществения съвет	Директорът	ежегодно	Брой инициативи
2.1.2. Разчупване стереотипа на провеждане на родителски срещи	Директорът кл. ръководители	Октомври2019г.,февруари 2020г.,	Брой срещи 4 /по две на срок/
2.1.3. Сътрудничество с различни организации – МКБППМН, ДПС, Дирекция „Социално подпомагане”, отдел „Закрила на детето”	Директорът кл. ръководители	ежегодно	Брой срещи

2.2.1. Планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране	Кл. ръководители	Септември2020г., октомври 2020г., март 2021г., май 2021г.	Брой проведени срещи
2.2.2. Инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици	Кл. ръководители	При определени ситуации	Брой инициативи
2.2.3. Партньорски програми за споделяне на лидерски практики от училища на регионално ниво с възможности за прилагането им в повече образователни структури	директорът	Октомври, ноември	Брой партньорски програми
III. ПОЛИТИКИ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ЕФЕКТА ОТ ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ			
3.1. Училищно управление			
3.1.1. Отчет на дейностите и мерките по програмата	Директорът	Юли 2021г.	Брой отчети
3.2. Подкрепа за родители и семейства.			
Информирание на родителите за възможностите за образование, обучение и/или придобиване на професионална квалификация във формалната образователна система			
3.2.1. Включване в самостоятелна форма на обучение за придобиване на основно образование;	Директорът	Септември 2020г. май 2021г.	брой включени родители
3.2.2. Запознаване с възможностите за продължаване на образованието им и придобиване на професия;	Директорът		брой информац. кампании
3.2.3. Включване на родителската общност за повишаване на активността ѝ и сътрудничество с уч.ръководство	Директорът	целогодишно	брой инициативи

Екип за реализиране на изпълнението на програмата

Ръководител: Росица Стоянова

Членове: 1. Северина Гаджева

2. Детелина Хаджийска

3. Ана Журналова

4. Албена Хаджиева

5. Лидия Шекирова

6. Росица Глухова

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР

Йорданка Дюлгерова

**ИНДИВИДУАЛНА ОЦЕНЪЧНА КАРТА
НА РИСКА ОТ ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА
СИСТЕМА И ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ**

I.) ДАННИ ЗА УЧЕНИКА

Име, презиме, фамилия :

Дата на раждане :

Пол :

Адрес:

Телефон :

Клас:

Учебна година:

- 1. Важни събития от училищния живот на ученика**
- 2. Здравословно състояние на ученика**
- 3. Социална интеграция на ученика**

Други данни :

Забележка: Източници на информация в този раздел могат да бъдат:

- Постижения/резултати от входните, междинни и изходни нива, споделени наблюденията на учителите за работата на ученика в клас, самостоятелната подготовка, индивидуалните и груповите учебни занимания и др.
- Наблюдения на класния ръководител и другите учители , проведени разговори с ученика и родителите/настойниците, проучване сред връстниците, информация от местни институции (детска градина, кметство, отдел за закрила на детето и др.), резултати от психологическа консултация/проведени тестове от специалист и други

II. ДАННИ ЗА СЕМЕЙСТВОТО

<i>Име на родител/настойник</i>	<i>Възраст</i>	<i>Връзка</i>	<i>Семейно положение</i>	<i>Адрес/ информация за връзка</i>

1. Социален статус на семейството

2. Семейна среда и подкрепи

Други данни :

** Забележка: Информация за социалния статус на семейството и взаимоотношенията в него се получава в разговори с родителите/настойниците, с ученика, с други членове на семейството при посещенията на класния ръководител в дома на ученика.*

III. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ОЦЕНКА

1. Основни проблемни зони

2. Идентифицирани потребности и интереси

3. Ресурси/протективни фактори

Изготвил:

Кл.ръководител

Съгласувал:

Учител по

Дата/година:

Бележки към Индивидуалната оценка на риска от отпадане:

Въвеждането на Индивидуалната карта е продиктувано от необходимостта да се документира реалната ситуация за всеки ученик, да се опишат след проучване факторите на семейната, училищната и учебна среда, които поставят ученика в риск от

образователни неблагоприятия и отпадане. Индивидуалната карта за оценка на риска се попълва от класния ръководител. Информацията се набира и обобщава след диагностициране на потребностите в началото на учебната година в консултация с учителите, които преподават в този клас. Класният ръководител прави проучване на семейната ситуация на ученика и записва в картата онези фактори на средата, които според него поставят ученика в потенциален риск от отпадане. Обобщената информация за ученика се споделя в методическите обединения и се изготвят мерки за подкрепа. ЕПР и класният ръководител организират, координират, наблюдават и оценяват процеса и резултатите от изпълнението на мерките за подкрепа.

Препоръки за попълване на Индивидуалната карта

Раздел I. Данни за ученика

В т. 1. Важни събития от училищния живот на ученика, информацията включва отговорите на следните въпроси: Посещавал ли е детска градина? Сменял ли е училище, по какви причини? Има ли наложени наказания и какви? Има ли получени награди и за какво? Има ли прекъсване на училищното образование? Ученикът пътуващ ли е? Участва ли в ИКД, ИУД и клубове (във и извън училище). Интереси/препочитания/таланти в определени познавателни области и практически дейности? Има ли регистрация в местни институции и комисии (МКБППМН, Детска педагогическа стая, Отдела за закрила на детето и др.? Ученикът със СОП ли е? Други важни събития, влияещи върху живота на ученика в училище? Класните ръководители, по своя преценка, могат да включат и други въпроси.

Т. 2. Здравословно състояние на ученика, съдържа данни за физическия и психоемоционален статус на ученика, също така зависимости, вредни навици и др., препоръки и изисквания от страна на родителите, допълнени с наблюдения от страна учителите.

В т. 3. Образование, се отразява:

А) Информация за учебни резултати от предходна година - завършен клас, среден успех, учебни предмети най-високи и най-ниски постижения, резултати от външното оценяване, поправителни изпити и резултати, от колко години ученикът е в това училище и друга информация, която класният ръководител прецени като важна.

Б) Диагностицирани образователни проблеми, например - проблеми с усвояването (изоставане с учебния материал), езикови трудности (не разбира обясненията и инструкциите на учителя), затруднения при самостоятелно или групово изпълнение на задачи и упражнения в клас (разчита на съучениците си или на групата), трудно чете (чете бавно, механично, без разбиране), пише бавно под диктовка, допуска много грешки, трудно създава логически последователен текст, затруднява се в следване на логиката при решаване на задачи, проблеми с концентрацията (вниманието), не умее да се подготвя самостоятелно за училище, и др. Установяването на образователните проблеми на децата в началото на годината чрез провеждане на входящи равнища по различните предмети осигурява основа за реалистично планиране на учебната работа и за посрещане потребностите и интересите на децата по всеки учебен предмет. Що се отнася до планиране на допълнителни подкрепи за ученици в риск, колкото по-прецизно и подробно е попълнена тази рубрика от класните ръководители, толкова по-адекватни и надеждни ще бъдат планираните мерки за подкрепа.

Т.4. Социална интеграция на ученика. Чрез поведението на ученика в учебните и неучебни занимания, учителите и класните ръководители идентифицират

нагласи, ценности, умения за междуличностно общуване с връстници и възрастни, решаване на проблеми, сътрудничество, работа в екип, взаимно уважение, създаване и спазване на правила и др. В тази рубрика от ключово значение е класните ръководители да идентифицират факторите на общностната среда (клас и училище), които поставят ученика в риск от отпадане. Такива фактори могат да бъдат: трудна адаптация към класа и училището, неумения за общуване, спонтанни реакции и конфликтни отношения с връстници, по-големи ученици и учители, неуважение, пренебрежение, изолация, незачитане на културните и езикови различия, подигравателно отношение и избягване и др.

Раздел II. Данни за семейството

Т.1. Социален статус на семейството. В тази рубрика се включва информация за социално-икономическия статус на семейството (работа, образование, квалификация, доходи, жилищни условия, развлечения и др.), която класните ръководители събират в разговори с родителите/настойниците и при посещение в дома на ученика. В Индивидуалната карта се записват установени факти, които могат да създадат условия за отпадане на ученика от училище. Например, родителите работят извън населеното място и за ученика се грижат роднини без особено влияние върху възпитанието му, ученикът е ангажиран в трудови дейности на семейството (работи, грижи се за възрастен или по-малки деца) и т.н.

В т.2. Семейна среда и подкрепи. Проучване на семейната среда е важно условие за спечелване доверието и активното участие на родителите като партньори на класния ръководител и училищния екип. В посещението в дома на ученика и в разговорите с родителите, класният ръководител може да установи, например доколко родителите могат да помагат на децата си в подготовката им за училище, какви са техните очаквания, интереси и претенции към училището, как конкретно могат да участват в живота на класа, какви са намеренията им за образователното бъдещето на детето и т.н. Общуването с родителите/настойниците осигурява информация за факти и характеристики на семейната и общностна среда, които могат да поставят децата в риск от ранно напускане на училище или обратно – да осигурят подкрепата на семейството за образователната кариера на детето.

Раздел III. Заключителна оценка

Анализът е реалната основа за извеждане на основните проблемни зони, потребностите на ученика и необходимите ресурси за посрещането им. Класният ръководител обобщава информацията от Раздел I и Раздел II и формулира проблемите, които поставят ученика в риск от ранно отпадане от училище – образователни, поведенчески, проблеми, произтичащи от семейния статус и семейната среда, от общностната среда (клас, отбор, ИКД, училище) и др.

В рубриката – **Б) Идентифицирани потребности и интереси**, проблемите се трансформират в потребности от подкрепа, например – родителите/настойниците не могат да помагат при подготовка на уроците, ученика вкъщи (проблем) - ученикът има нужда от допълнителни упражнения по математика, поради изоставане с материала (потребност).

Рубриката **В) Ресурси/протективни фактори**, се попълва след координиране и обсъждане между класни ръководители и учители. Тази рубрика представлява програма за подкрепа на ученик в риск и в нея са определени вида и формата за подкрепа, отговорните специалисти, срокове за изпълнение, процедура за комуникация между членовете на екипа и индикаторите за измерване на резултатите. Програмата

може да обхваща планирани подкрепи в рамките на ЗП, ЗИП, ИИД, ИУД и клубни форми, консултиране със специалисти, работа с родителите, инициране на подкрепа от страна на социалните служби, участие в местни и национални програми, сътрудничество с граждански организации и др.

Индивидуалната оценка на риска съдържа конфиденциална информация за ученика и семейството, поради което директорът определя реда и отговорностите свързани със съхранение и ползване на картотеката с индивидуалните оценки на учениците.

SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Водене на регистър на ученици, застрашени от отпадане;	Недостатъчно ефективна връзка училище – родители;
Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ;	Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане;
Извънкласни дейности;	Недостатъчно мотивирани учители за справяне с проблема;
Възможности за изява;	Голям брой отсъствия на учениците, който всяка година бавно нараства и е предпоставка за отпадане.
Създаване на приятелска среда;	
Добра материална база;	
Работа по национални програми и проекти	
Безплатни закуски за учениците от I – IV клас;	
Безплатни учебници за учениците от I – VII клас;	
Извършване на дейности по превенция на отпадането;	
Липса на отпаднали ученици през последните 5 години.	

КАРТА НА УЧЕНИКА
ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ СЪСТОЯНИЕТО НА РИСК ОТ ОТПАДАНЕ ОТ
УЧИЛИЩЕ

Индивидуалност на ученика / Причини за наличие на риск			
	Извод	Интервенция	Наблюдаван период
Име на ученика	Няма риск/има риск – основна(и) причина(и)	Набелязани мерки за понижаван на риска	Учебна година
			2016/2017
			2017/2018
			2018/2019
			2019/2020

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ НА ПРОГРАМАТА

Проблем	Дейност за разрешаване на проблема	Очаквани резултати	отговорници
Ниска мотивация за учене	Повишаване педагогическите изисквания и очаквания от децата. Поощряване успеха и постиженията им.	Повишаване мотивацията за посещение на учебните занятия, успех и постижения	Класни ръководители и преподаватели
Неграмотност на родителите	Организиране форми за индивидуална работа, подпомагаща отделните ученици да преодолеят свързани с ученето специфични трудности	Промяна на отношението и нагласата на родителите към училищната институция като полезна и необходима за тях	Възпитатели в ЦДО и класните ръководители
Занижен контрол от страна на родителите	<p>Разработване на система от училищни мерки и програма за превенция на отпадналите.</p> <p>Откриване и стимулиране на талантиливи деца за участие в различни инициативи.</p> <p>Работа с отделните институции: Отдел "Закрила на детето", „Социални грижи“, лекции, филми</p> <p>Взаимно партньорство между родителска и учителска общност</p>	Повишаване интереса към учебния процес, завишаване контрола върху своите деца.	Класни ръководители

Вх.№...../.....

СПРАВКА-ДЕКЛАРАЦИЯ

От.....-класен ръководител

ЗА

ОТСЪСТВИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ОТКЛАС

през месец Септември , 2019 год.

№ по ред	Име, презиме и фамилия на ученика	По уважителни причини	По неуважителни причини
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

Класен ръководител:.....

ПОДПИС

Дата:.....